

ENTREVISTA AMB JAVIER SOLANA, RESPONSABLE DE LA POLÍTICA EXTERIOR DE LA UE

«El poder s'està traslladant des d'Occident cap a Orient»

ELISEO OLIVERAS, BRUSSEL·LES

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 30.11.09

Va néixer a Madrid el 14 de juliol del 1942

Formació: Doctor en Física

Ministre del 1982 al 1995

Va dirigir l'OTAN del 1995 al 1999

Cap d'Exteriors de la UE des del 1999

Javier Solana ha marcat decisivament la política europea dels últims 15 anys, primer al capdavant de l'OTAN i després desenvolupant la primera política exterior i de defensa de la Unió Europea (UE). A punt d'abandonar el càrrec, Solana va destacar en una entrevista amb EL PERIÓDICO que la UE s'ha d'adaptar a la transferència de poder que s'està produint d'Occident a Orient per no perdre posicions al món.

-¿Quins són els principals reptes en la política exterior de la UE?

-A nivell intern, crear el servei d'acció exterior del qual dependrà la capacitat d'actuació europea. A nivell exterior, primer hi ha els reptes associats al veïnatge i a la seva estabilitat: el Sud, el Mediterrani, el procés de pau al Pròxim Orient, la relació amb els països del sud, els fluxos migratoris... I l'Est: Rússia, Ucraïna, Bielorússia i Moldàvia. I després, hi ha el repte de ser un actor global.

-¿Què significa això?

-Tenir participació i alguna cosa a dir constructiva i útil per al món. I treballar bé en les institucions del que comença a ser l'embrió de govern global.

-¿La crisi alterarà la correlació de forces mundials?

-El món que sortirà de la crisi econòmica serà molt diferent del d'avui i al d'ahir. Hi haurà una nova relació de forces. Els països emergents, com la Xina i l'Índia, jugaran un paper cada vegada més important des del punt de vista demogràfic, perquè tindran un creixement que no tindrem nosaltres, i des del punt de vista econòmic, perquè creixeran més del que ho fem nosaltres. Hi haurà una transferència de poder en un sentit molt ampli des de la nostra zona cap a Orient. És essencial adaptar-se a aquesta nova realitat, no perdre posicions al món i deixar espai perquè tots aquests països puguin desenvolupar-se, ocupar el seu lloc i que les seves opinions es tinguin en compte.

-¿I com s'aconsegueix això?

-La taula on es prenen les decisions ja no pot ser una taula petita de vuit, ha de ser molt més gran i els comensals s'hi han d'asseure des del principi no només a les postres, com passava abans. Més ens val canviar la forma de pensar i tenir en compte la transferència de poder que es produeix des del món occidental cap a l'Orient.

-¿El futur és el G-20?

-No sé el que serà al final, perquè encara estem començant. El G-20 és de moment un pas, no sé si serà el definitiu. Pot consolidar-se com a

espai per tractar les receptes econòmiques. Però no estic segur que aquest sigui el lloc per a tots els temes de naturalesa política.

-¿On s'ha de produir aquest debat polític, a l'ONU?

-L'ONU seguirà jugant un paper fonamental en tots els seus nivells. Però serà necessari un lloc on es puguin adoptar mesures, amb un nombre de països comprès entre l'Assemblea General i el que en podríem anomenar un G-2.

-¿Un G-8 reconvertit?

-El model G-8 és tan occidental que es quedarà massa limitat. La gran paradoxa és que hem de resoldre problemes globals mentre que els instruments encara són molt nacionals.

-¿La UE pot servir d'exemple?

-La UE és un exemple de com aquesta paradoxa s'ha resolt a nivell regional. Però a la UE som 27 països i al món n'hi ha més de 100. Caldrà inventar coses, institucions, i fer-ho amb una certa rapidesa, perquè el temps passa.

-La cessió de sobirania que això implica resulta problemàtica.

-Les transferències de sobirania són absolutament necessàries. M'agradaria encunyar el terme de sobirania responsable. Els països han d'usar la seva sobirania de manera responsable, perquè les seves decisions afecten globalment. S'ha de caminar cap a una espècie de govern mundial, entre cometes, i faré els possibles per treballar en aquesta direcció.

-¿Què pot aportar la UE?

-La UE és la més ben preparada per actuar en la gestió de crisi. Té una panòplia d'actius militars i sobretot civils que pot usar de forma combinada, cosa que no pot fer gairebé ningú. Les accions ja no només requereixen poder militar, sinó la combinació de diplomàcia, ajuda humanitària, actuació policial i judicial, reconstrucció econòmica i política...

-¿La UE ha de fixar les fronteres?

-La UE té definides ara les seves fronteres per molts anys. Hi ha els països membres, més els que són candidats -Croàcia i Turquia- i els Balcans. Amb els altres es poden tenir relacions estretes però sense arribar a ser-ne membres.

-¿Quins són els seus plans?

-M'agradaria seguir fent gairebé el mateix que ara, una mica més a poc a poc. Seguiré en l'àmbit públic, però sense dedicar-me a la política. Les possibilitats són moltes: l'ensenyament, la reflexió, ajudar a resoldre un conflicte, assessorar...